

іТехнології

Тваринництво

Автор матеріалу: Юлія Наружна

01.08.2022

Повний контроль на молочній фермі

Сучасні технології полегшують роботу на підприємстві великої та дрібної рогатої худоби.

Для українських фермерів, які займаються вирощуванням корів, кіз, овець та навіть буйволів, створили проєкт, який допоможе систематизувати та полегшити процеси на виробництві.

Проєкт реалізують за підтримки Швейцарії в рамках швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України», яку впроваджує Дослідний інститут органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) у партнерстві із SAFOSO AG (Швейцарія).

Сьогодення вимагає практичних дій

«Розпочинали ми з простого — з рішення, як узгодити та систематизувати роботу з господарством, — розповідає Олександр Вальчук, співзасновник проєкту Cattle.Center, завідувач кафедри акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин факультету ветеринарної медицини НУБіП України. — Ми консультиємо господарства, і зазвичай

складно буває розібратись із ситуацією на підприємстві за відсутності програмного забезпечення. Наприклад, питання первинної інформації не завжди збігаються з дійсністю, що призводить до того, що на прості завдання витрачається більше часу».

Так зусиллями спеціалістів кафедри за залучення фахівців з IT-технологій під керівництвом співзасновника Царука Миколи Анатолійовича, було створено цифровий продукт Cattle.Center — інструмент організації, оптимізації і реалізації функцій управління на фермі. Cattle.Center — це онлайн-сервіс для будь-якого господарства: товарної ферми рогатої худоби (молочна чи м'ясна ферма, ферма вирощування ремонтного молодняка, ферма вирощування і відгодівлі молодняка, ферма відгодівлі великої та дрібної рогатої худоби).

«Інколи власники фермерських господарств запитують: „А для чого все це нам?“ Ми пояснюємо, що завдяки проєкту ферма ефективно рахуватиме свою економіку. Насправді інколи в господарстві не можуть пояснити навіть ціну кормодня, зазвичай це стосується сімейних фермерських господарств. Наприклад, беремо звичайне сіно, яке скошили та зібрали. Господар вважає, що воно обійшлося йому безплатно. Але ж будь-яке сіно можна продати. Якщо від корови отримують 20 л молока, а ціна кормодня 200 грн, ферма залишається в нулю. І це враховуючи, що зараз приватний сектор та маленькі ферми здають молоко по 7–8 грн, а більші ферми по 12–15 грн за літр», — розповідає пан Олександр. Надзвичайно актуальне це питання серед сімейних фермерів, котрі тримають корів за звичкою. Їм потрібно допомогти перейти на рівень бізнесу, тобто навчити рахувати власні гроші, що сприятиме розвитку сімейних молочних ферм та мотивуватиме молодь повернутися в село і розвивати його.

Олександр Вальчук, співзасновник проєкту Cattle.Center,

завідувач кафедри акушерства, гінекології та біотехнології
відтворення тварин

факультету ветеринарної медицини НУБіП України

Складно налагоджувати ефективну роботу ферми, якщо не проводити якісний облік тварин. Фермери, що пускають все на самоплив, в результаті мають проблеми з виробництвом продукції. Наприклад, один день неплідності корови обходиться господарству в 4–5 євро, а 10 корів — уже 50 євро. Візьмемо для зручності обрахунку

ферму на 285 корів, котрі мають лише по одному дню неплідності. Ферма втрачає 1425 євро в день, додатково ще недоотримає одне теля та одну лактацію, і це за один день неплідності.

«Щоб оптимізувати витрати, слід усе контролювати. Починати треба з останнього — вирішити, який прибуток має та може мати ферма», — ділиться пан Олександр.

Як збирають та вносять дані з ферми

Програмний продукт легко освоїти та почати користуватися в господарстві. Для користування платформою достатньо мати телефон чи ПК з доступом до інтернету. Потрібно зареєструватися на сайті Cattle.Center та продовжити роботу у власному робочому кабінеті. В робочому кабінеті користувач має можливість створити одну або більше (за потреби) ферм ВРХ чи ДРХ. Працює програма в режимі реального часу і дуже швидко.

Система має прості налаштування, власник господарства може самотужки налаштувати доступ для фахівців ферми — лікаря ветеринарної медицини, обліковця, технолога тощо.

У системі є вся інформація про тварину, починаючи від її народження до вибуття: паспортні дані, технологічні та фізіологічні параметри, репродуктивний статус, облік зважувань та молочної продуктивності, годівля, лікування тощо. Програма автоматично відстежує та систематизує зміни, що відбуваються у гурті тварин. «Наприклад, вік корови 420 діб, вага 380 кг. Програма (згідно з налаштуваннями) автоматично визначає тварину технологічної групи „Ремонтний молодняк, телиці 14+“ у групу „Телиці на парування“. Тож спеціалістам у господарстві полегшується планування роботи», — зауважує пан Олександр.

Програма автоматизує значний обсяг рутинної роботи з тваринами від народження до вибуття, підвищуючи ефективність і продуктивність праці та сприяючи прийняттю оперативних та обґрунтованих рішень. Програма містить систему оповіщень, підказок та застережень, які відображаються як результат постійного моніторингу актуальних станів тварин на основі введених чи автоматично згенерованих даних.

Зручно користуватись органайзером Cattle.Center, який оперативно сповіщає, що з'явилися важливі завдання. Сповіщення можуть надходити на електронну пошту, в браузері або через push-повідомлення на смартфоні, завдяки синхронізації з календарем. Уся інформація передається через безпечне та шифроване з'єднання. Дані, зазначені користувачем, є строго конфіденційними. Щоб запобігти втраті даних, система створює резервні копії.

Платформа постійно розвивається та доповнюється

Пан Олександр розповідає: «Ми зараз налагоджуємо співпрацю з однією компанією, яка розробляє датчики для відстеження фізіологічних параметрів тварин. У власника та спеціалістів господарства буде детальна інформація про те, скільки тварина їла, скільки відпочивала, яка її активність та інші параметри. З датчиками все це реально відстежити, а найголовніше, що така інформація надходить вчасно та незалежно від клінічного прояву процесу. Це дуже корисно під час лікування хвороб. Зокрема, чим раніше ми встановлюємо діагноз, тим менше зусиль витрачаємо на лікування».

На жаль, війна внесла корективи в роботу. Перші два місяці активних бойових дій програма працювала в автономному режимі. Наразі ми відновлюємо активну роботу, залучаємо нових користувачів. Сьогодні в рамках швейцарсько-українського проекту ми надаємо безплатно цей продукт українським фермам, допомагаючи таким чином під час війни.

«Дев'яносто відсотків інноваційних упроваджень в програмі — це запити наших клієнтів. Ми намагаємося створити максимально корисний продукт, а тому постійно покращуємо функціональність та практичне застосування програми, — розповідає пан Олександр. — Наприклад, серед наших клієнтів є підприємства, що мають декілька ферм (вирощування молодняка, нетелі, виробництво молока тощо). На їхній запит розроблено функціонал міграції тварин, і повна інформація про тварину, навіть з фото, переходить в межах господарств. Такі функції корисні й під час закупівлі тварин (наприклад, нетелів) з інших господарств за умови, що компанії є користувачами Cattle.Center, отже, мають змогу оперативно обмінюватися повною інформацією про тварин та продуктивно співпрацювати».

Найближчим часом, за словами розробників, буде підключений потужний новий модуль, який контролюватиме здоров'я та лікування тварин. Нині він проходить тестування.

Блок «Лікування» має дві складові. Одна складова — це довідкова база Cattle.Center, яка містить каталог хвороб, препаратів, які зареєстровані в Україні та підходять для використання для великої та малої рогатої худоби. Інша складова — у господарства, де користувач сам формує власну аптеку, схеми лікування та профілактики хвороб, контролює облік фармакологічних препаратів.

Чи будуть в новому модулі рекомендації лікування тварин?

Сьогодні ветеринарна медицина працює на 80% у напрямі профілактики хвороб. Нині лікар ветеринарної медицини, який лікує тварин, «гасить пожежу». У лікарів, які ведуть профілактику захворювань, натомість більше роботи. Треба продумати всі кроки та організувати догляд так, щоб попередити те чи інше захворювання у тварини. Цьому допомагає платформа, яка дає змогу запобігти хворобам тварин, провести аналіз поточної ситуації у стаді. Чому, наприклад, багато неплодних корів у стаді, чи, навпаки, забагато тільних корів, що також недоцільно з економічних міркувань. Адже від цього

залежить якісна робота ферми: правильно вираховувати економіку і впродовж року мати і отели, і молоко.

Коли відбуватимуться певні технологічні чи фізіологічні зміни в житті тварини, програма автоматично рекомендуватиме схему для профілактики того чи іншого захворювання. Наприклад, є певні профілактичні заходи, які роблять у сухостійний період. Вони будуть нашаровуватися одразу з тригером сухостійного періоду. Так само профілактичні заходи, які проводять після отелу, нашаровуватимуться одразу з відповідним тригером.

Програма значно полегшує та систематизує процеси у фермерському господарстві.

Переваги Cattle.Center для користувача

- моніторинг технологічних процесів на фермі;
- автоматичний поділ гурту тварин за технологічними групами;
- облік надоїв і реалізації молока та інтеграція з доїльним обладнанням;
- моніторинг ваги та приростів тварин;
- автоматичне генерування та збереження звітних форм затверджених Мінагрополітики України;

- формування звітних форм, чек-листів, актів, карток тощо за шаблонами користувача;
- відображення даних у вигляді діаграм, таблиць, графіків, порівнянь;
- локальна та регіональна аналітика;
- інтелектуальна система оповіщень, підказок, застережень;
- оригінальний модуль акушерської та гінекологічної диспансеризації;
- інтелектуальний поділ тварин репродуктивного віку за групами акушерської та гінекологічної диспансеризації;
- контроль репродуктивної функції стада;
- облік кормів та годівля;
- економія робочого часу працівників;
- легке керування фермою через ПК, смартфон, планшет;
- зручний і зрозумілий інтерфейс;
- робота в режимі реального часу;
- мінімальні апаратні вимоги;
- безпека та надійність;
- постійне вдосконалення та оновлення системи;
- відкритість до співпраці;
- швидке реагування на запити користувачів.

Навіть під час війни українські фахівці сміливо заявляють про себе світові, доводячи, що українські стартапи конкурентоспроможні та заслуговують на увагу. І попри складні умови, працюють і далі на благо України.

[Джерело](#)